VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO

6.11.2020

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

E-mail sara.kuitunen@eduskunta.fi

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ KOSKIEN TYTÄRYHTIÖN LOPULLISEN TAPPION KONSERNIVÄHENNYSTÄ JA ELINKEINOVEROLAIN 18 A §:N MUUTTAMISTA

Hallituksen esityksessä ehdotetaan annettavaksi laki Euroopan talousalueella sijaitsevan tytäryhtiön lopullisen tappion konsernivähennyksestä. Lisäksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 a §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että konsernivähennys huomioitaisiin konserniavustuksen tavoin vähennyskelvottomia nettokorkomenoja laskettaessa.

Esityksen taustalla on Europan komission Suomea vastaan käynnistämä rikkomusmenettely. Suomen voimassa oleva konserniavustussääntely on komission mukaan ristiriidassa unionin oikeuden kanssa. Nyt ehdotetuilla muutoksilla pyritään varmistamaan Suomen konserniverotusta koskevien säännösten yhteensopivuus EU-oikeuden kanssa säätämällä toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan tytäryhtiön lopulliset tappiot tietyin edellytyksin vähennyskelpoisiksi emoyhtiön verotuksessa. Komission näkemyksen mukaan ulkomaisen tytäryhtiön lopullisten tappioiden vähennysoikeutta koskeva lainsäädäntö tulisi saattaa voimaan ripeästi. Tästä johtuen ehdotettu lainsäädäntömuutos on erotettu muusta konserniverojärjestelmän uudistamisesta, jota valmistelee valtiovarainministeriön 31.10.2019 asettama työryhmä.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää ehdotettua sääntelyä ja sen valmistelun erottamista muusta konserniverotuksen uudistamisesta perusteltuna.

Ehdotetun sääntelyn tavoitteena on turvata kansallista veropohjaa ja sallia ulkomaisten tytäryhtiöiden lopullisten tappioiden vähennysoikeus vain niissä tilanteissa, joissa EU-oikeudellisen sääntelyn ja oikeuskäytännön voidaan katsoa sitä edellyttävän. Toisaalta ehdotuksessa on pyritty varmistamaan, että sääntely täyttää EU-oikeuden edellytykset myös siltä osin, kuin unionin oikeuden tulkinta ei ole täysin selvä, esimerkiksi sallimalla lopulliset tappiot vähennettäväksi muidenkin kuin viimeisen toimintavuoden osalta. Valmistelussa on valittu verovelvolliselle myönteisiäkin sääntelyvaihtoehtoja, kuten tytäryhtiön tappioiden jälkikäteisten muutosten ajallinen kohdistaminen verovelvolliselle edullisella tavalla. Lausuntopalautteen johdosta esitykseen ja sen perusteluihin on lisäksi Valtiovarainministeriössä tehty tarpeellisiksi katsomiamme täsmennyksiä ja lisäyksiä.

Ehdotettu sääntely on Veronmaksajain Keskusliiton käsityksen mukaan perusteltu konserniverotuksen muuttamiksesi EU-oikeuden edellyttämällä tavalla ja pääpirteissään tarkkarajainen sekä selvä.

Tappioiden myöhemmin ilmennyt käyttömahdollisuus

Konsernivähennystä koskevan lain 11 §:ssä säädettäisiin menettelystä tilanteessa, jossa konsernivähennyksen tekemisen jälkeen ilmenisi mahdollisuus käyttää lopullisiksi katsotut tappiot tytäryhtiön verotuksellisessa kotipaikassa tai muualla. Konsernivähennyksenä vähennetty määrä palautettaisiin näissä tapauksissa emoyhtiön verotettavaan tuloon.

Tällaisen tulkinnallisen takaportin auki jättäminen on verovelvollisten oikeusturvan kannalta epätoivottavaa. Konsernivähennyksenä vähennettävien tappioiden lopullisuuden kriteerit ovat erittäin tiukat ja tarkkarajaiset. Vain puretun tytäryhtiön tappiot voidaan vähentää konsernivähennyksenä. Emoyhtiön täytyy vähennyksen saadakseen pystyä näyttämään toteen, että vähennyksen edellytykset ovat olemassa ja että tappiot aidosti ovat ehdotetussa laissa tarkoitetulla tavalla lopullisia. Jos myöhemmin kävisi ilmi, että tappiot olisivatkin käytettävissä, kyse lienee lähes poikkeuksetta tilanteesta, ettei vähennysoikeuden edellytykset alun perinkään tosiasiallisesti täyttyneet. Emoyhtiön verotusta voitaisiin tällaisessa tilanteessa oikaista verotusmenettelylain yleisten verotuksen oikaisua koskevien säännösten perusteella. Hallituksen esityksessä esimerkkinä ehdotetun 11 §:n soveltamisesta on mainittu tilanne, jossa kertaalleen lopetettu toiminta aloitettaisiin uudelleen tytäryhtiön sijaintivaltiossa. Jos tämä on ainoa ajateltavissa oleva soveltamistilanne, olisi säännöksen soveltamisalaa käsityksemme mukaan syytä rajata tarpeettomien veroriitojen välttämiseksi.

Tulkintaerimielisyyksien ja tarpeettomien veroriitojen välttämiseksi tulisi 11 §:n soveltamisalaa rajata koskemaan vain tilanteita, joissa konserni aloittaa toiminnan uudelleen samassa valtiossa.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Kati Malinen
lakiasiainjohtaja